ישראלחופשית

הדרת נשים והחלת נורמות דתיות-שמרניות בצה"ל

תנועת 'ישראל חופשית' עוקבת בדאגה אחר מגמה מתרחבת בצה"ל, במסגרתה פקודות הלבוש וההופעה, שתכליתן המקורית היא שמירה על סדר ומשמעת צבאית, מתועלות לכדי אכיפת קודים דתיים-שמרניים במרחב המשותף. פרקטיקה זו יוצרת עיוות משפטי ופיקודי, במסגרתו מפקדים הופכים ל"נאמני צניעות" המפעילים שיקול דעת שגוי, שמבוסס על תפיסות דתיות ולא על צורך מבצעי או משמעתי לגיטימי.

המגמה המפורטת לעיל מעידה על השרשת נורמות של כפייה דתית תחת מעטה של "**פקודות צניעות**". בחלק מהמקרים, אותן "פקודות צניעות" הביאו לביטול פעילות מבצעית ואף לסיכון חייהן של חיילות, תוך שנמנע מהן לגשת למרחב המוגן בזמן איום טילים בשם "רגשות דתיים". שתיקת הפיקוד הבכיר אל מול אירועים אלו מהווה הסכמה שבשתיקה, המכשירה הקצנה נוספת בקרב דרגי השטח.

יש להדגיש: זכותו של חייל דתי לחופש דת אינה עומדת מעל זכותה של חיילת לכבוד, לשוויון ולחופש תנועה. במדינה דמוקרטית, נדרשת הפרדה נורמטיבית מוחלטת בין פסיקות הלכה לבין פקודות מטכ"ל. הכפפת המרחב הצבאי הציבורי לאמות מידה דתיות פוגעת בליבת השוויון המגדרי ובחוסנו של צה"ל כצבא העם.

לאור הממצאים, אנו קוראים לוועדה לדרוש מצה"ל:

<u>חובת שקיפות</u>: להציג נתונים אמפיריים ופילוח סטטיסטי אודות היקף הענישה המשמעתית בגין עבירות הופעה ולבוש, תוך השוואה מגדרית בין נשים לגברים. נתונים אלו הכרחיים על מנת לבחון את חומרת הסנקציות המוטלות בפועל ולמפות את אותם מקרים של ענישה חריגה ובלתי מידתית אשר אינם זוכים לחשיפה תקשורתית, ובכך נותרים חבויים מעיני הביקורת הציבורית והמשפטית.

<u>אחידות האכיפה</u>: הבהרה חד-משמעית כי פקודות הלבוש הן אחידות לגברים ולנשים. יש לאסור על מפקדים להחמיר את הפקודות על דעת עצמם משיקולי "צניעות".

<u>נקיטת צעדים משמעתיים</u>: קביעת סנקציות נגד מפקדים הפועלים בניגוד לפקודות השירות המשותף ומנהיגים פרקטיקות של הדרה או פגיעה בזכויות נשים.

רק לאחרונה נקבע בפסיקה היסטורית של בג"ץ שצה"ל מחויב לקיים שוויון בין גברים לנשים, כולל בתפקידי לחימה. צה"ל מחויב להבטיח מרחב בטוח, שוויוני ומכבד לכלל המשרתות בו, ללא קשר לאמונתם האישית של החיילים והמפקדים המשרתים לצידן.

כך לדוגמה, רק בחודשיים האחרונים פורסמו המקרים הבאים:

1. לוחמת התכסתה בשמיכה עם חייל, ללא מגע, בעת צפייה בסרט, ונשלחה למחבוש ל-20 ימים. החייל טרם נשפט (N12, 23.4.2026).
2. "שובצו בטעות": לוחמות הופרדו מחיילים בקורס מפקדי חי"ר בדרום (N12, 26.4.2026).
3. "בגלל חיילי נצח יהודה": חיילות לא הורשו להיכנס לבסיס בזמן אזעקה (N12, 12.3.2026).
4. מכתב הרבנים נגד נשים ברכבים משוריינים: "שהצבא יגייס גברים למילואים" (ynet, 16.3.2026).
5. מכנס ארוך ב-40 מעלות: הדרישה ההזויה מחיילות שהשתתפו במרתון ירושלים (מעריב, 18.4.2026).
6. באו לגזור חוגר - ויצאו עם קנס: הסערה סביב שחרור החיילות (N12, 18.4.2026).
7. שר האוצר נגד שירות לוחמות: "אחנך את בתי לא להתגייס (כאן, 17.2.2026).
8. אין כניסה לנשים, בפקודה: הכללים הדתיים לשילוב חרדים בצה"ל (ערוץ 13, 3.2.2026).
9. שאלנו את הרב-בוט של הרבנות הצבאית על שירת נשים ושמירת נגיעה. כך הוא ענה (ynet, 29.1.2026).
10. בג"ץ דורש תשובות מיידיות על כליאות הלוחמות שהדליקו מנגל בשבת (כאן, 18.4.2026).
11. "אני קולע במטווח, ואת קולעת צמות": השיר בהגדה לחיילים, והביקורת (ynet, 10.4.2026).
12. זעם נשות השב"כ על מכתב רעייתו של זיני: "אל תדרדרו אותנו לתקופות אפלות" (ynet, 8.4.2026).
13. הקמפיין של ערוץ 14 נגד נשים בשדה הקרב - והתגובה של הלוחמות (N12, 5.2.2026).
14. נאסר על לוחמות מיהל"ם להיכנס למוצב עם חרדים - והפעילות המבצעית בוטלה לאותו יום (ynet, 19.4.2026).

ליצירת קשר: **נטע בוחבוט**, מנהלת המחלקה למדיניות ציבורית, ישראל חופשית 052-4808390